

Nursi Araştırmaları Enstitüsü ve Üsküdar Üniversitesi

Online Sertifika Programı

29 Haziran – 07 Ağustos 2020

“ETİKO-EPİSTEMOLOJİK AÇIDAN BİLİM EĞİTİMİ”

Bilim Eğitimde Alternatif Bir Yaklaşımın Gereği

Çağdaş bilim anlayışı, bilimin kültürler ve medeniyetler aracılığıyla evrensel olduğu görüşüne dayanır. Bilimin sınırları aştığı, kültürlerin ve medeniyetlerin ötesine geçtiği düşünülür. Bu anlayış, son iki yüzyıldaki küreselleşmeyle yaygınlaşan yanılıcı bir zihniyetin ürünüdür. Hızlı kitle iletişim ve ulaşım olanakları, diğer bilim adamlarının çalışmalarına ulaşmamızı ve bağımsız olarak geliştirdiğimiz fikirleri paylaşma imkânı veriyor. Bu durum bizi bilimin evrenselliğine yanılıgısına götürüyor. Oysa, küreselleşme, baskın seküler ve ateist bilimsel görüşü bütün dünyaya dayatmayı netice vermiştir.

Günümüzde sözkonusu görüşe karşı çıkan bilim adamları yerleşik akademik çevre tarafında adeta afaroz ediliyor. Bazı iyi niyetli düşünürler de, kusuru tamamıyla ideolojik görüşlü bilim adamlarına verip bilimin temize çıkarıyor. Bu naif anlayış genellikle, bilimin evrenselliğine inandırılmış dindar bilim adamları tarafında dillendiriliyor. Onlar bilimin tarafsız olduğu fikrini savunuyorlar, ancak bilim adamları tarafsız değillerdir ve olamazlar. Bize göre, insan kaynaklı hiçbir faaliyet, ister bilimle isterse sosyal alanla ilgili olsun, değerlerden arınmış ve nötral olamaz. Bu nedenle, önerilen sertifika programıyla baskın zihinsel şablonun dışında bir epitemik yaklaşımla bilimin eğitiminin nasıl olacağını göstermek istiyoruz. Bu özgün program, sosyo-kültürel farkları dikkate alarak Bediüzzaman'ın geliştirdiği mana-i harfi kavramına dayalı bir etiko-epistemiyolojik yaklaşımla bilim eğitiminin nasıl olacağını ders verir. Programın dayandığı bilim epitemolojisi hakkında bilgi vermeğe yarar var.

İnsan olarak bir şey yaptığımızda bunu o faaliyetle ilgili bilgi olarak sahip olduğumuz şeye göre yaparız; zihnimizde kavram kümeleri olarak düzenli bir şekilde biriken bilginin bütününe “dünya görüşü” denir. Dolayısıyla, hayattaki her şey dünya görüşümüze uygun olarak gerçekleşir.

Bilimsel bilgi edinme sürecinin tamamı, sindirim sistemimize benzer şekilde çalışan bilgi sistemine dayanmaktadır. İnsan sindirim sistemi tıpkı bilgi sistemimiz gibi evrenseldir. Bununla birlikte, bu sistemlerin tezahürü evrensel değildir ve bu da farklı mutfak kültürünün yanı sıra bilimsel geleneklerin üzerine inşa edildiği bilgi kültürünü geliştirmemize izin verir. Günümüz dünyasında içinde bulunduğumuz küreselleşme neticesinde gelecekte belki de birçok farklılık kaybolacak ve içinde bilimsel faaliyetlerimizi sürdürdüğümüz genel fakat evrensel olmayan bir çerçeve kalacak elimizde. Bu sürece dur demek ve farklı kültür ve bilim anlayışlarının devamını sağlamak için asgari koşulları belirleyip birlikte çalışmak zorundayız. Ancak bu şekilde, mana-i harfi yaklaşımının ön gördüğü bütüncül bir bilim anlayışını dünyaya anlatabiliriz.

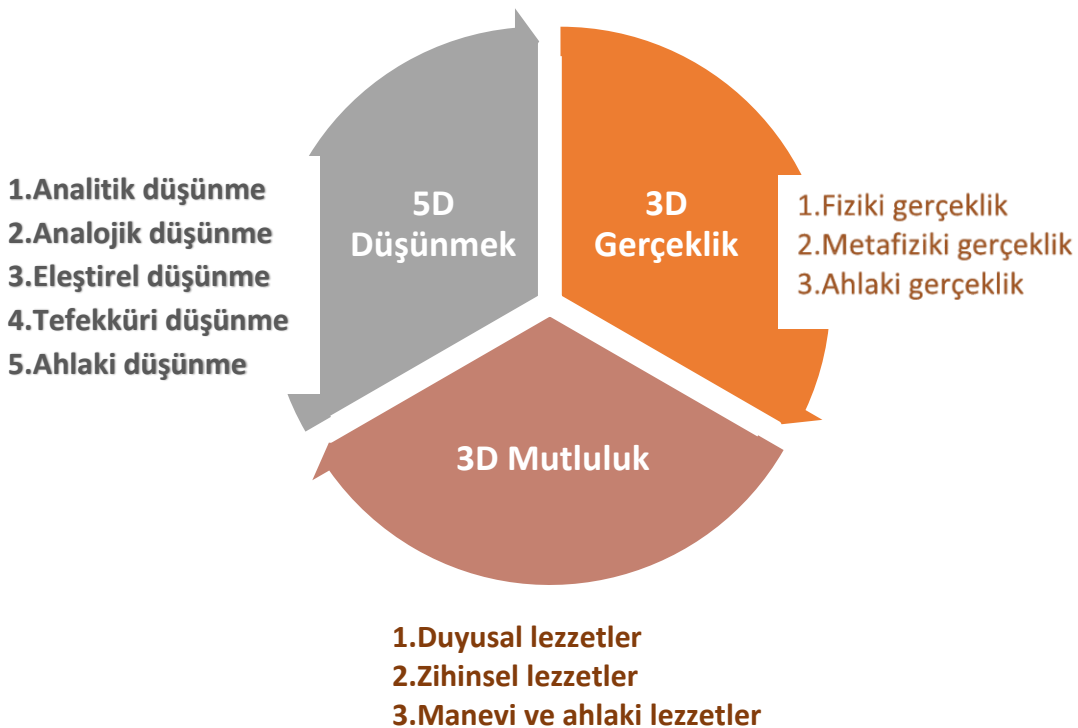
Her toplumun egemen bir zihinsel anlayışa dayalı kendi dünya görüşü vardır. Eğer durum buysa, her bilim insanı kendi bilimsel faaliyetlerini kendi dünya görüşüne uygun olarak gerçekleştireceğinden, bilim anlayışlarında mutlaka bir fark olacaktır. Bu, bilimsel faaliyetlerde işbirliği yapamayacakları anlamına gelmez; aksine, bu işbirliğinde dünya görüşlerindeki inançlarını ve işbirliklerinde anlaşmazlıklara yol açabilecek fikirlerini gizleyeceklerdir. Araştırmalarını tamamladıktan sonra fikirlerini farklı ifade ederler.

Bununla birlikte, mevcut bilim anlayışı neredeyse tamamen dini bir perspektifi tamamen dışlayan ateist ve seküler bir perspektife dayanmaktadır. Önerdiğimiz program, bilim insanının eşyaya kendi hesabına değil içerdikleri aşkın anlamlar için bakmayı öğretmeyi amaçlıyor. Bu bakış açısı, inanca dayalı bilimsel yaklaşım için bir fırsat sunar.

Program Tanımı ve Amaçları

Program, mevcut bilimsel bilgilerden karakter geliştirme dersleri çıkarmak için beş boyutlu (5-dimension-5D) düşünme yaklaşımıyla yeni bir bakış açısı sağlamayı amaçlamaktadır. Aynı kaynaktan beslenen bilimsel keşiflerin ve otantik İlahi mesajların birbiriyle çelişmediğine inanan akademisyenler tarafından hazırlanmıştır. Saf bilimi, kâinat kitabındaki yaratılışa ilişkin (kevni) ayetleri ortaya çıkarmanın harika bir yolu olarak görür. Programın amacı kâinat kitabını okuyarak güzel karakter derslerini çıkarmayı öğretmektir.

Program muhtemel çıktıları bilim insanlarının, eğitimcilerin, araştırmacıların ve teologların birbirlerini takdir etmelerine yardımcı olurken, öğrencileri de hem evreni incelerken hem bilimsel bilgiyle evrenin derin anlamını ve hem karakter derslerini çıkarmanın bir aracı olarak görmeleri yardımcı olmak öğrenmeye daha çok motive eder. Mevcut tek boyutlu bilim eğitimine yeni boyutlar katacaktır. Aşağıdaki şemada gösterildiği gibi, program katılımcılara 3D gerçeklik ve yaşam zevkinin çok boyutlarını gösteren 5D gözlük gibi çalışan 5D düşünmeyi kazandırmayı hedefliyor:

Yol Gösterici Sorular:

Programda bir bütün olarak aşağıdaki sorulara cevap aramayı hedefliyor:

- Bilim ve din birbiriyle çelişiyor / tamamlanıyor mu?
- Modern eğitim neden ruhsuz başarı üretiyor?
- Kâinatı anlamlı bir kitap olarak nasıl görebiliriz miyiz?
- Kâinat kitabını nasıl okuyabiliriz?
- Kâinatla ilgili yapılan bilimsel çalışmalardan nasıl karakter dersleri çıkarabiliriz?
- Neden karakter notu ders notundan daha yüksek başarı ve yaşam memnuniyetini beraberinde getiriyor?

Program Müfredatı:

Sertifika programı, aşağıda gösterildiği gibi toplam 6 yarıyıl kredisine eşdeğer iki dersten oluşur:

- Ders 1: Bilim Epistemolojisi ve Beş Boyutlu Düşünme: Teorik Bir Yaklaşım
- Ders 2: Beş Boyutlu Düşünme ile Fen Eğitimi: Pratik Bir Yaklaşım

Her ders için daha ayrıntılı içerik hazırlanacak.

Program Çizelgesi ve Sunumu:

Her bir ders için hafta içi iki saat, beş haftada toplam 50 ders saati. Her iki ders için de toplam öğretim saati 100 olacaktır. Öğrenciler her iki dersi de almaya teşvik edilmelerine rağmen, sadece bir ders almalarına da izin verilebilir.

	Pzt	Salı	Çarş	Perş	Cuma
Bilim Epistemolojisi ve Beş Boyutlu Düşünme: Teorik Bir Yaklaşım	2s	2s	2s	2s	2s
Beş Boyutlu Düşünme Yoluyla Bilim Eğitimi: Pratik Bir Yaklaşım	2s	2s	2s	2s	2s

Dersler Zoom üzerinden canlı olarak verilecektir.

Etiko-epistemolojik Perspektif:

Program, farklı boyutlarıyla evrenin bilimsel bir okumasını öğretmek için etiko-epistemolojik bir perspektifi dayalı beş boyutlu (5D) yöntemi esas alacaktır. Her boyut, öğrenciye evreni bilimsel olarak çalışırken farklı bir kitap gibi okuyup karakter ve marifet dersleri çıkarmayı öğretir. 5D modeli, Yaratıcı'nın hem semavi kitaplarla hem de kâinattaki kevnî (yaratılışa ilişkin) faaliyetlerle aynı dersi verdiği varsayımına dayanır. Kâinat kitabında yazılı karakter derslerini okumayı öğretir. Söz konusu kitapta tecelli eden İlahî icraatları İlahî isim ve sıfatlara nasıl bağlayacağını gösterir.

Programın amacı çalışkanlık, sebat, hasta, alçakgönüllülük, dürüstlük, merhamet, kendine güven, kendine değer vermek ve diğer ilgili karakter özelliklerini kapsamayı amaçlamaktadır. Bu

karakter özellikleri bilimsel bilgidan türetilmiş dersler aracılığıyla öğretilcektir. Eski ve Yeni Ahit, Kur'an, vb. gibi dini metinlerden yapılan alıntılarla pekiştirileceklerdir.

Program müfredatı, bilimi ve dini tek bir gerçekliğin ifadeleri olarak görmek için bütünsel bir vizyon sağlayan 5D düşünme modeline dayanmaktadır. Model aşağıdaki düşünme boyutlarından oluşur:

İlk boyut (analitik / bilimsel düşünme) gömülü ateist ideolojinin saf bilimsel bilgidan nasıl filtreleneceğini gösterir. Nihai gerçeği maddi nedenlere, doğaya veya şansa atfetmeden bilimsel anlayışa dayalı belirli bir kozmik fenomeni araştırır.

İkinci boyut (analojik düşünme), kozmostaki gözlenen fenomenleri, daha iyi anlaşılması için insan yapımı fenomenlerle karşılaştırır. Bu boyut, aşkın benliğin bilgisinin, diğer her şeyi öğrenmenin anahtarı olduğunu varsayan fenomenolojik yaklaşıma dayanmaktadır. Okuyucuların bilinmeyen fenomenleri bildikleri fenomenlere benzeterek öğrenmelerine ve yorumlamalarına yardımcı olan analojik düşünmeyi öğretir.

Üçüncü boyut (eleştirel düşünme) okuyucuların gözlemlenen fenomenlerin nasıl ortaya çıkmış olabileceğini sorgulamasına yardımcı olur. Eleştirel düşünme yoluyla okuyucuları, gözlemlenen gerçekliğin olası kaynakları bağlamında maddi nedenleri, doğal özellikleri ve tesadüfü sorgulamaya teşvik eder. Gizli gerçekliği keşif için okuyucuları maddi nedensellik ve doğal özelliklerin ötesine yönlendirmeyi amaçlar.

Dördüncü boyut (metafizik düşünme) okuyucuların gözlemlenen olayların yaratıcısını aramasına ve O'nun eylemlerindeki saklı dersleri ve anlamları çözmeye yardımcı olur. Evrendeki her şeyin birbirine bağlı olduğunu göstermekle, bir şeyin yaratanın ancak her şeye yaratan olduğu düşüncesini işler. Ayrıca, Yaratıcı'nın marifetine ilişkin bilgiye kainat kitabındaki eylemlerinden nasıl ulaşılacağını gösterir.

Beşinci boyut (ahlaki düşünme) okuyucuları gözlemlenen olayların faydaları üzerine düşünmeye teşvik eder ve her şeyin belirli bir faydalı sonuç için nasıl özel olarak hazırlandığını vurgular. Okuyucuları kendileri veya başkaları için eşsiz ve değerli bir hediye olarak varlıklara bakmaya teşvik eder. Önceki boyutlarda yapılan tefekkür sonucunda gözlemlenen fenomenlerden karakter derslerinin nasıl elde edileceği konusunda onlara rehberlik eder. Onları, Sonsuz Rahmet ve Merhamet sahibi Yaratıcı'dan gelen hususi hediyeler için samimi şükran duygularıyla karşılık vermeye teşvik eder. Güzel davranışlarla başka insanlara da merhamet etmeye davet eder.

Kısacası, 5D düşünme yaklaşımı, bütüncül bir yöntemle bilimsel bilgiyi kullanıp güzel karakter inşa etmeyi amaçlar. Evreni araştırırken hem araçsal bilgi hem de ahlaki dersler çıkarmanın nasıl mümkün olabileceğini gösterir.

Hedef kitle:

Programın sonuçları, müfredatlarına karakter dersleri entegre etmek isteyenler için değerli bir referans olacaktır. Program, bilimsel bilgiyi metafizik ve ahlaki boyutlarıyla öğrenmek isteyen herkesi kapsayacak şekilde kuşatıcı bir üslupla hazırlanacak. Program aşağıdaki kitleleri hedefler:

- Bilim, felsefe, eğitim ve din alanlarında uzman alimler/araştırmacılar
- 5D düşünme yaklaşımıyla bilim ve felsefe okumak isteyen lisansüstü öğrenciler
- Bilim ve eğitim alanında yeni bakış açılarıyla ilgilenen son sınıflardaki lisans öğrencileri.
- Beş boyutlu yaklaşımla bilimi öğretmek isteyen öğretmenler
- Kitap yazmak veya bilim, din ve karakter gelişimi üzerine yeni bir müfredat geliştirmek isteyen müfredat geliştiricileri ve eğitimciler

Ders Hocaları:

- Prof.Dr. Alparslan Acikgenc (President of Nursi Society)
- Prof.Dr.Necati Aydın (Vice President of Nursi Society)
- Prof.Dr. Colin Turner (Ph.D. in Islamic Studies), Professor (retired) of Islamic Thought, Durham University, UK
- Prof Dr. Yunus Cengel (Ph.D. in mechanical engineering), Professor Emeritus, Nevada University
- Prof Dr.Ibrahim Ozdemir (Ph.D. in İslamic philosophy)

Program Ücreti:

- Her bir ders ücreti \$750 olacak. Ancak maddi imkânı olmayan öğrencilere kısmi veya tam burs seçenekleri sunulacak.

Program Süresi:

- Program beş hafta süresince 100 saatlik eğitim vermek şeklinde planlanmış.

Zorunlu Okumalar:

1. Aşağıda verilen Risal-i Nur'dan seçmeli okumalar
2. *Said Nursi and Science in Islam: Character Building Through Nursi's Mana-i Harfi* (2019), Routledge.
3. Islamic Science: Towards a Definition by Alparslan Acikgenc
4. Islamic scientific tradition in history by Alparslan Acikgenc
5. Workbook I on Brain and Five Senses (biology)
6. Workbook II on the Earth and Five Cycles (geology)
7. Workbook III on the selected topics from physics

Risale-i Nur'dan Seçilen Okuma Parçaları:

1. Four Words and Four Statements in Masnawi- Nuriye
2. 12th Word from the Words
<http://www.erisale.com/index.jsp?locale=en#content.en.201.143>
3. 23rd Flash on nature
<http://www.erisale.com/index.jsp?locale=en#content.en.203.232>
4. 30th Word (first part) on the self (ana)
<http://www.erisale.com/index.jsp?locale=en#content.en.201.557>
5. 31st word (first part)
<http://www.erisale.com/index.jsp?locale=en#content.en.201.619>
6. Sixth topic in the 11th Ray
<http://www.erisale.com/index.jsp?locale=en#content.en.204.226>